

عنوان

رای شماره ۲۶۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال مواد ۹۲ و ۹۳
آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی

برای دسترسی به کلیه قوانین و مقررات، آموزش ها و مقالات تخصصی قانون کار

در سایت اینترنتی کارتابان

اینجا کلیک کنید

تاریخ: ۲۸/۰۷/۱۳۸۱ شماره دادنامه: ۲۶۸ کلاسه پرونده: ۱۵۳/۷۶

مرجع رسیدگی: هیات عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: اداره کل حقوقی وزارت کشاورزی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مواد ۹۲ و ۹۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی مصوب ۲۵/۱۰/۱۳۵۵

مقدمه

شاکی طی دادخواست تقدیمی اعلام داشته است:

با عنایت به ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی مصوب ۰۳/۰۴/۱۳۵۴ سازمان تامین اجتماعی مجاز است، مطالبات خود را بابت حق بیمه، خسارت تاخیر و جریمه‌های نقدی و همچنین هزینه‌های انجام شده طبق مواد (۶۵) و (۸۹) و خسارات مذکور در مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون مذکور را در حکم مطالبات مستند به استناد لازم‌الاجرا بوده طبق مقررات مربوط به اجرای مفاد اسناد به وسیله مامورین اجرای سازمان وصول نماید و مقرر گردیده آیین‌نامه اجرایی ماده مذکور پس از تصویب به مرحله اجرا گذارده شود.

لیکن در ماده اخیرالذکر تجویز نشده است که در آیین‌نامه اجرایی مرجع شکایت از عملیات اجرایی تعیین گردد تا براساس ماده (۹۲) آیین‌نامه اجرایی، اجرا به شکایت معترضین به عملیات اجرایی رسیدگی نماید و همچنین مطابق ماده (۹۳) آن مرجع تجدیدنظر تشکیل گردد، علی‌هذا چون مواد (۹۲) و (۹۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی خارج از حدود و ثغور ماده مزبور تدوین و تصویب گردیده است، لذا با استناد به مواد (۱۷۰) و (۱۷۳) قانون اساسی خواهشمند است به موضوع رسیدگی و حکم به ابطال مواد (۹۲) و (۹۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی صادر فرمایید.

رییس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۷۱۰۰/د/۱۱۵۵۴ مورخ ۲۱/۱۱/۱۳۷۶ اعلام داشته‌اند:

به موجب ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی اختیار وصول مطالبات موضوع ماده مذکور که پیش از آن برعهده ادارات ثبت بود به سازمان واگذار گردید که این تفویض اختیار با توجه به عبارت «طبق مقررات مربوط به اجرای مفاد اسناد رسمی» مذکور در متن ماده و این که رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی نیز با توجه به توضیحات ذکر شده جزو این مقررات می‌باشد، شامل رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی توسط مرجع پیش‌بینی شده در مواد (۹۲) و (۹۳) نیز می‌گردد.

علاوه بر دلیل یادشده دخالت وزارت دادگستری در تصویب آیین‌نامه یادشده فرض هرگونه مغایرت احتمالی مواد (۹۲) و (۹۳) با قوانین موضوعه را منتفی می‌سازد. زیرا براساس ماده (۷) قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی مصوب ۱۳۲۲، ترتیب اجرای مفاد اسناد رسمی و عملیاتی که اجرا متوقف بر آن است از ابلاغ و توقیف اموال... و نیز ترتیب شکایت از طرز عمل و اقدامات اجرایی و مرجع رسیدگی به آن طبق آیین‌نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

نظر به این که مطالبات موضوع ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی بنابه صریح ماده در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم‌الاجرا تلقی گردیده از این رو به موجب موازین حقوقی مشمول ماده (۸) قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و... بوده و وزارت دادگستری مجاز به تعیین مرجع رسیدگی به شکایت افراد از عملیات اجرایی بوده است.

مدیرکل دفتر ارتباط قوه قضاییه و مجریه در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۵۳/۱۴۷۵/ق.م.د - مورخ ۱/۱۳۷۷/۲۳ اعلام داشته‌اند:

نظر به این که در امر صدور اجراییه و تعقیب عملیات اجرایی و وصول مطالبات آن سازمان وزارت دادگستری و به طور کلی محاکم قضایی و واحد اجرای احکام دادگستری، قانونا هیچ گونه مداخله‌ای ندارند بنابراین شکایت مطروحه متوجه دادگستری نمی‌باشد. هیات عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین دری نجف‌آبادی و با حضور رؤسای شعب بدوی و روسا و مستشاران شعب تجدیدنظر تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آرا به شرح آتی مبادرت به صدور رای می‌نماید.

رای هیات عمومی

قانونگذار به شرح **اصل (۵۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران** با تثبیت تفکیک و استقلال قوای عالی کشور و تعیین وظایف و اختیارات اساسی هریک از قوای حاکمه حسب دو اصل (۶۱) و (۱۵۹) قانون مذکور مسئولیت امر خطیر قضا را به قوه قضاییه محول و دادگاه‌های دادگستری را در حدود قوانین عادی مرجع عام رسیدگی به شکایات و تظلمات و حل و فصل اختلافات و دعاوی قلمداد کرده است.

نظر به این که تاسیس و یا تشکیل مراجع شبه قضایی به منظور رسیدگی به برخی از دعاوی و اختلافات و صدور رای قطعی در جهت حل و فصل و تعیین تکلیف آنها منوط به حکم یا اذن صریح قانونگذار است، مادتین (۹۲ و ۹۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی که متضمن وضع قاعده آمره مبنی بر تاسیس مراجع شبه قضایی بدوی و تجدیدنظر با عضویت قضات دادگستری در هیات تجدیدنظر به منظور رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی و صدور رای قطعی در این زمینه می‌باشد، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قوه مجریه در وضع مقررات دولتی تشخیص داده می‌شود و مستندا به قسمت دوم **ماده (۲۵) قانون دیوان عدالت اداری** ابطال می‌گردد.